

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

31 augustus 2021

Kenmerk

Z/21/024475 / D/21/032887

Portefeuillehouder

Ad de Regt

Portefeuille

Financiën

Opsteller

Keijzer, Roos de

Onderwerp

behandeling motie "een goed gesprek over rioolheffing"

Kennisnemen van

Behandeling van de motie "een goed gesprek over rioolheffing" van 5 november 2020.

Inleiding

In de begrotingsraad van 5 en 6 november 2020 heeft de CDA een technische vraag gesteld omtrent lokale heffingen (kosten rioolonderhoud). Door Woerden voor Democratie en de VVD is een motie "Een goed gesprek over rioolheffing" vervolgens ingediend. De verzoeken aan het college worden in deze brief toegelicht en beantwoord. In de bijlage is de notitie toerekening bepaalde beheerkosten rioolheffing opgenomen als toelichting. De kosten van het baggeren worden hierin uiteengezet.

Motie goed gesprek over rioolheffing" van 5 november 2020

De motie "Een goed gesprek over rioolheffing" verzoekt het college:

1. Om voor 2021 de raad te voorzien van een raadsvoorstel voor een nieuwe verordening rioolheffing waarmee de gemeenteraad een uitspraak kan doen over waarvoor wij in Woerden de rioolheffing wel en niet inzetten.
2. De gemeenteraad van Woerden te informeren over of het, binnen de rioolheffing vanaf 2022 jaarlijks innen, van € 250.000,- voor baggeren ook leidt tot een grotere afdwingbare verplichting richting onze inwoners?

De behandeling van dit onderwerp splitsen wij vanwege de overzichtelijkheid in een aantal onderdelen.

- a. Waarvoor zetten wij in Woerden de rioolheffing in/welke kosten mogen wij aan de rioolheffing toerekenen?
 - b. Welke kosten worden ten gevolge van de Strategische Heroriëntatie en/of controle jaarrekening 2020 nieuw aan de rioolheffing toegerekend?
 - c. Gevolgen amendement 'geen lastenverzwaring voor de inwoners'.
-

Kernboodschap

ad a Waarvoor zetten wij in Woerden de rioolheffing in/welke kosten mogen wij aan de rioolheffing toerekenen?

De eerste vraag uit de motie is om voor 2021 de raad te voorzien van een raadsvoorstel voor een nieuwe verordening rioolheffing waarmee de raad een uitspraak kan doen over waarvoor wij in Woerden de Rioolheffing wel en niet inzetten n/welke kosten mogen wij aan de rioolheffing toerekenen. Als bijlage is de notitie toerekening bepaalde beheerkosten rioolheffing opgenomen toegevoegd. De kosten van het baggeren worden hierin uiteengezet. In de themabijeenkomst van donderdag 9 september a.s. zullen wij hierover een nadere presentatie geven. De presentatie zal gaan over welke kosten/elementen aan rioolheffing mogen worden toegerekend en nog niet over de bedragen. Wij zijn immers nog bezig met het opstellen van de begroting 2022 en de gevolgen dan dit punt worden hierin verwerkt (zie hieronder).

ad b Welke kosten worden ten gevolge van de Strategische Heroriëntatie e/of controle jaarrekening 2020 nieuw aan de rioolheffing toegerekend?

Door de strategische heroriëntatie en keuzes jaarrekening 2020 zijn er verschillende kostenposten die leiden tot verhoging van de rioolheffing.

Extra kostenposten	Bedrag
1. Extra baggerkosten	€ 250K
2. Doorberekening btw baggeren	€ 94K
3. Doorberekening btw investeringen	€ 202K
4. Doorberekening btw straatreiniging riooldeel	€ 17K
5. Kwijtscheldingen	€ 143K

De onderdelen 1 tot en met 5 betreffen kosten die al in de begroting zijn opgenomen, maar die volgens de voorschriften aan de rioolheffing moeten worden toegerekend. Het zijn dus géén extra uitgaven maar uitgaven die voortaan onder het onderdeel rioolheffing vallen en daaraan worden toegerekend.

ad c Amendement 'geen lastenverzwaring voor de inwoners'

Bij de behandeling van de Voorjaarsrapportage is het amendement 'geen lastenverzwaring voor de inwoners' aangenomen. Dit amendement geeft aan de noodzakelijke verhoging van de riool- en afvalstoffenheffing moet worden gecompenseerd door een verlaging van de OZB opbrengst. Zoals hierboven aangenomen zullen de financiële effecten voor 2022 in de begroting 2022 worden vertaald en kan het amendement in de begroting worden uitgevoerd. Overigens zijn er uiteraard meerdere aspecten die de totale kosten met betrekking tot de rioolheffing bepalen, zoals de prijsindex, maar zeker ook de rentelasten.

Financiën

Zie hiervoor bij de kernboodschap.

Vervolg

Aankondiging herziening heffingssystematiek rioolheffing 2023

De VNG heeft aangegeven dat de variant voor waterafvoer op basis van waterverbruik komt te vervallen. De raad wordt volgend jaar een keuze uit twee varianten van heffingssystematieken voorgelegd.

In onze Verordening Rioolheffing 2021 hanteren wij als heffingssystematiek een basistarief en het waterverbruik. Het waterverbruik krijgen wij aangeleverd van Vitens en verwerken wij in onze administratie. Met de rioolheffing worden de kosten van de gemeentelijke waterzorgplichten verhaald. Door middel van de rioolheffing wordt budget gegenereerd voor onder meer; de afvoer van afvalwater, de afvoer van regenwater (ook wel hemelwater genoemd) en het beheer van het grondwaterpeil. De gevolgen door klimaatverandering hebben een steeds grotere impact op zorgplichten hemelwater en grondwater. Dat blijkt uit de toename van wateroverlast door hevige regenval, maar ook gebrek aan regenval dat voor

problemen zorgt bij funderingen van onroerende zaken omdat de grondwaterstand te laag komt te staan.

Gemeentelijk Waterbeleidsplan 2023 - 2027

In oktober a.s. volgt een raadsvoorstel voor strategische keuzes vanuit het nieuwe Gemeentelijke Waterbeleidsplan 2023 - 2027. Hierin zullen tevens de "tweedelijneffecten" van de inkringing van het investeringsvolume inzichtelijk worden gemaakt.

Bijlagen

Z/21/24475/D33142 Notitie toerekening bepaalde beheerkosten rioolheffing

Notitie toerekening bepaalde beheerkosten rioolheffing

Situatie programmabegroting 2021

De huidige situatie zoals deze is opgenomen in de programmabegroting 2021 staat in de onderstaande tabel. In de laatste kolom staat welk percentage van de totale kosten uit de rioolheffing wordt gedekt. Bij de strategische heroriëntatie is de keuze gemaakt om de dekking van baggeren te verhogen met € 250.000. Een tweede keuze is om 21% BTW van de rioolinvesteringen en van baggeren en straatreiniging te verhalen op het compensatiefonds. Deze hebben we er voor de volledigheid onderaan bijgezet.

Kostenpost	2021	2022	2023	2024	% totale kosten
Baggeren	€ 200.000	€ 450.000	€ 450.000	€ 450.000	100%
Duikers (jaarlijks 205.000 investering en 10.737 voor onderhoud)	€ 10.737	€ 19.962	€ 29.085	€ 38.105	100%
Aanpassing watergangen (75.000 en 70.000 investering in 2021 en 2022)		€ 3.375	€ 6.488	€ 6.415	100%
Straatreiniging	€ 239.316	€ 239.316	€ 239.316	€ 239.316	33% excl btw
Totaal kostenposten	€ 450.053	€ 712.653	€ 724.888	€ 733.836	
Rioolbegroting	€ 5.748.000	€ 6.156.000	€ 6.112.000	€ 6.172.000	
Percentage kostenposten t.o.v. rioolbegroting	8%	12%	12%	12%	
Extra: BTW compensatiefonds (keuze SH)	€ 429.000	€ 508.000	€ 508.000	€ 508.000	

Toelichting toerekening aan de rioolheffing

De rioolheffing is bedoeld voor het dekken van de kosten voor de gemeentelijke watertaken afvalwater, hemelwater en grondwater. De kosten voor baggeren, beheer en onderhoud van duikers, aanpassing van watergangen straatreiniging zijn sterk gerelateerd aan de gemeentelijk watertaken, maar vallen niet één op één daarbinnen. Hieronder volgt een toelichting waarom we deze (deels) toch uit de rioolheffing mogen dekken.

Baggeren

Baggeren is het uitvoeren van groot onderhoud aan watergangen. Dit is ongeveer elke 10 jaar nodig om ervoor te zorgen dat de watergang diep genoeg is. Dit is voor alle gemeentelijke watergangen ook een wettelijke verplichting volgens de Keur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR). Bij een regenbui voor de gemeente al het regenwater dat valt op de verharding in het openbaar gebied en op de daken af via een aparte hemelwaterriool of via een gemengd riool of direct over het maaiveld naar de sloot. Bij een hevige regenbui loopt het gemengde riool vol en gaat deze verdund afvalwater (combinatie van afvalwater en hemelwater) op oppervlaktewater overstorten. Op basis hiervan kunnen we stellen dat in gemeente Woerden de watergangen noodzakelijk zijn voor het verzamelen en afvoeren van hemelwater. Zonder watergangen is afvoer van hemelwater onmogelijk. Anders geformuleerd: watergangen zijn in gemeente Woerden voorzieningen die noodzakelijk zijn om de gemeentelijke watertaak inzamelen en transporteren van hemelwater uit te voeren. Het onderhoud van deze voorzieningen mag daarom uit de rioolheffing worden gefinancierd.

Bij brede wateren of vijvers is echter maar een stuk nodig voor de afvoer. Het baggeren van de rest van brede wateren of vijvers mogen we niet uit de rioolheffing financieren. Voor gemeente Woerden is daarom 75% financiering uit de rioolheffing goed te onderbouwen. Een keuze voor 100% heeft als risico de gemeente op den duur alsnog gedwongen wordt om een deel uit de algemene middelen te dekken.

Duikers

Een duiker is een buis die twee watergangen met elkaar verbindt onder een weg door om de doorstroming te continueren. Duikers zijn essentieel voor de hemelwaterafvoer via watergangen. Kosten voor jaarlijks onderhoud en vervanging mogen we daarom voor 100% uit de rioolheffing financieren.

Aanpassen watergangen

In het kader van klimaatadaptatie zijn ook maatregelen opgenomen om de bergingscapaciteit voor een aantal watergangen te vergroten. Waar HDSR ook voor cofinanciering gaat zorgen. Door extra bergingscapaciteit in de watergangen kunnen we wateroverlast voorkomen. Daarom mogen we deze voor 100% uit de rioolheffing financieren.

Straatreiniging

Door de straten schoon te houden voorkomen we dat kolken, waardoor het regenwater van verharding naar het riool stroomt, dichtslippen. Daarom mogen we een deel van de kosten voor straatreiniging uit de rioolheffing financieren. In gemeente Woerden is dit 33% uit de rioolheffing en 67% uit de afvalstoffenheffing en landelijke middelen.

Wat zijn de opties?

1. Kostenposten uit de algemene middelen dekken of schrappen.
2. De huidige situatie
3. De huidige situatie minus 25% voor het baggeren (€112.500).

Consequenties opties

1. Kostenposten uit de algemene middelen dekken of schrappen

- a. Baggeren en onderhoud van duikers zijn wettelijk verplicht volgens de Keur van HDSR. Het schrappen hiervan heeft als effect dat gemeente Woerden niet aan deze verplichting voldoet en op den duur te maken krijgt met bestuursdwang.
- b. Het aanpassen van de watergangen is nodig om in 2050 klimaatbestendig te zijn. Het schrappen hiervan heeft als consequentie dat we dit beleidsdoel niet halen.
- c. Het verminderen van straatreiniging door 33% van het budget te schrappen heeft als consequentie dat de straten meer vervuilen. Hierdoor komt o.a. meer vervuiling in de kolken en is extra reiniging van de kolken nodig. Dit verhoogt de uitgaven voor het reinigen van kolken.
- d. Het dekken van deze kostenposten uit de algemene middelen betekent andere uitgaven schrappen of verhoging van de OZB.

2. Huidige situatie

Door vast te houden aan de huidige situatie, zoals deze in programmabegroting 2021 staat (zie inleiding), is het niet nodig om dekking te zoeken in de algemene middelen of de OZB te verhogen. 100% van de baggerkosten financieren uit de rioolheffing is wettelijk een grijs gebied.

3. Huidige situatie minus 25% voor het baggeren (€112.500)

Gemeente Woerden heeft een goede onderbouwing om 75% van de baggerkosten uit de rioolheffing te financieren en verdedigbaar blijft binnen de ruimte die de Waterwet biedt. Nadeel is dat we dekking voor €112.500 in de algemene middelen moeten zoeken of de OZB moeten verhogen.